

Střední škola sociální péče a služeb, nám. 8. května 2, Zábřeh

**TÉMATA K MATURITNÍ ZKOUŠCE
ZE SOCIÁLNÍ PÉČE**

Studijní obor: 75-41-M/01 Sociální činnost - sociálně výchovná činnost

Forma studia: denní

Forma zkoušky: ústní

Školní rok: 2026/2027

Vypracoval (a): Mgr. Hana Krejčí

Projednáno předmětovou komisí dne: 9. 9. 2026

Schváleno ředitelkou školy

1. Sociální terminologie

- pojem sociální, sociální politika, sociální zabezpečení, pilíře sociálního zabezpečení, státní sociální podpora, sociální péče, sociální práce, sociální služby, sociální dezintegrace, životní úroveň, záchranná sociální síť, sociální diskriminace, sociální potřebnost, životní minimum, sociální událost, sociální pojištění

2. Etika a historie sociální práce

- historie sociální práce a péče – pravěk, starověk, středověk, renesance a osvícenství, období Rakousko – Uherska, období I. republiky, období po II. světové válce, období normalizace, období po roce 1989
- etika sociální práce – etika, morálka, normy, deontologie
- přehled etických problémů
- etické zásady a etické normy sociální práce s klientem

3. Osobnost sociálního pracovníka

- charakteristika osobnosti, vzdělání a náplň práce sociálního pracovníka a pracovníka v sociálních službách
- znalosti a dovednosti sociálního pracovníka
- působnost sociálního pracovníka
- vlastnosti a schopnosti sociálního pracovníka
- role sociálního pracovníka
- kompetence sociálního pracovníka
- hodnoty ve vztahu sociálního pracovníka a klienta

4. Syndrom vyhoření

- SV – charakteristika, příčiny, skupiny zaměstnanců, projevy, fáze, prevence
- supervize – charakteristika, formy, osoba supervizora
- rozhovor v sociální práci – charakteristika rozhovoru, vliv prostředí na rozhovor, chyby při rozhovoru, typy rozhovoru, druhy otázek

5. Zákon o sociálních službách

- charakteristika zákona
- pojmy obsažené v zákoně
- oblasti zákona
- příspěvek na péči – charakteristika, výše, úkony, postup při vyřizování

6. Sociální služby

- sociální služba – definice, cíle, základní činnosti při poskytování sociálních služeb, formy sociálních služeb
- legislativní ukotvení sociálních služeb
- sociální poradenství
- služby sociální péče
- služby sociální prevence

7. Standardy kvality poskytování sociálních služeb

- pojmy vztahující se k sociálním službám
- charakteristika standardů kvality sociálních služeb
- typy standardů
- jednotlivé standardy 1 – 15 – název, charakteristika, příklady

8. Sociální politika

- charakteristika pojmu sociální politika
- dělení sociální politiky
- subjekty a objekty sociální politiky
- funkce sociální politiky
- principy sociální politiky
- oblasti sociální politiky – politika zdravotní, rodinná, vzdělávací, bytová, zaměstnanosti

9. Dávková agenda ČR

- pilíře sociálního zabezpečení
- sociální pojištění – důchodové, nemocenské, pojištění pro případ nezaměstnanosti
- sociální podpora
- sociální pomoc – dávky péčovské péče, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči, dávky hmotné nouze, sociální poradenství, sociální služby

10. Sociální práce s jednotlivcem

- charakteristika sociální práce, typy
- etapa sociální evidence, anamnéza v sociální práci
- etapa diagnostická
- etapa řešení a plánování strategie
- etapa sociální terapie
- etapa ověřování výsledků
- význam etap sociální práce

11. Sociální práce se skupinou

- skupina, znaky skupiny, dyáda
- třídění skupin – základní dělení, podle velikosti, identifikace se skupinou, otevřenosti pro členy, pohlaví, cíle délky trvání, nároků na členy, charakteru členství
- sociální role, sociální pozice
- pravidla členství ve skupině
- plánování skupiny
- stadia vývoje skupiny

12. Náročný sociální klient

- charakteristika problémového sociálního klienta
- projevy, zvládací strategie - hostilní (nepřátelský) sociální klient, nedobrovolný sociální klient, závislý sociální klient, perfekcionista sociální klient – projevy, manipulativní sociální klient, úzkostný sociální klient, narcistní sociální klient, agresivní sociální klient, pedantní sociální klient, histrionský sociální klient, nepřístupný sociální klient, autoritativní sociální klient, kverulantský sociální klient, klient pod vlivem psychoaktivní látky, suicidální klient, depresivní klient

13. Rodina jako základní sociální skupina

- charakteristika rodiny
- změny současné moderní rodiny
- typy rodin
- funkce rodiny
- typologie rodin podle funkčnosti
- druhy dysfunkčních rodin

14. Dávky a služby pro rodiny s dětmi

- sociálně právní ochrana dětí – dítě, nezaopatřené dítě, zaměřenost SPOD
- výkon SPOD – obecní úřady, obec s rozšířenou působností, krajské úřady, MPSV, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí
- aktivity k podpoře rodiny – sociální poradenství, služby a sociální služby, peněžité dávky

15. Syndrom CAN

- charakteristika syndromu CAN, jeho formy
- zanedbávání
- týrání
- sexuální zneužívání
- šikana
- systémové týrání
- sekundární viktimizace
- rizika syndromu CAN – rizikové děti, rizikovní dospělí
- následky syndromu CAN
- metody práce s dětmi se syndromem CAN
- instituce poskytující péči dětem se syndromem CAN

16. Náhradní rodinná péče

- NRP – charakteristika, formy, důvody
- svěřením dítěte do péče jiné fyzické osoby
- pěstounská péče – charakteristika, zprostředkování, práva a povinnosti pěstouna, předpěstounská péče, finanční zabezpečení PP, zánik PP, klady a zápory PP, typy PP
- pěstounská péče na přechodnou dobu
- adopce (osvojení) – charakteristika adopce, klady a zápory osvojení, předpoklady pro osvojení (rodič x dítě), předadopční péče, mezinárodní osvojení
- poručenství s osobní péčí – charakteristika

17. Kurátorská péče

- charakteristika kurátora
- kurátor pro děti a mládež
- kurátor pro dospělé a náplň jeho práce
- anamnéza v kurátorské péči
- spolupráce kurátora s dalšími institucemi – odbory úřadů, věznice, PMS, orgány činné v trestním řízení, poskytovatelé sociálních služeb, úřady práce, zaměstnavatelé, zdravotnická zařízení, ostatní kurátoři

18. Probace a mediace

- probační a mediační služba
- probace – charakteristika, lehké trestné činy, průběh probačního dohledu
- mediace – charakteristika, výhody mediace, případy vhodné k mediaci, průběh mediace (jednotlivé fáze)
- alternativní tresty

19. Ústavní výchova a péče

- charakteristika ústavní výchovy a péče
- funkce ústavní výchovy a péče
- ústavní péče v resortu Ministerstva zdravotnictví
- ústavní výchova v resortu Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy
- ústavní péče v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí
- ústavní péče v resortu Ministerstva spravedlnosti
- rizika ústavní výchovy a péče
- ústavní řád

20. Služby pro osoby se zdravotním postižením

- sociální služba – definice, cíle, základní činnosti při poskytování sociálních služeb, formy sociálních služeb
- asistent pedagoga
- sociální poradenství
- služby sociální péče
- služby sociální prevence

21. Dávky pro osoby se zdravotním postižením

- invalidní důchod
- příspěvek na mobilitu
- příspěvek na zvláštní pomůcku
- příspěvek na péči – charakteristika, výše, stupně závislosti, bodové ohodnocení, postup sociálního pracovníka při vyřizování příspěvku na péči
- průkazy osoby se zdravotním postižením
- posudková služba
- zaměstnávání osob se zdravotním postižením

22. Problematika seniorské populace

- vymezení základních pojmů
- dělení stáří
- příprava na stáří
- vyrovnání se stářím
- rizikové skupiny seniorů
- sociální změny ve stáří
- podoby stáří
- senilní demence – charakteristika, projevy, stádia

23. Instituce zajišťující péči o seniory

- obecná charakteristika seniorů
- sociální situace seniorů
- instituce zdravotní péče – geriatr, agentury domácí péče, rehabilitační centra, odborná oddělení nemocnic, LDN, hospic
- instituce sociální péče – charakteristika sociálních služeb, sociální poradenství, služby sociální péče, služby sociální prevence
- nestátní organizace v péči o seniory

24. Péče o dezintegrované osoby

- charakteristika sociální dezintegrace
- bezdomovectví – charakteristika, ohrožené skupiny, druhy, typy uprchlíků
- azylové bydlení – charakteristika, azylové bydlení dle délky pobytu
- jednotlivé druhy azylových zařízení
- domy na půli cesty – historie, vznik v ČR, charakteristika, problémy klientů, délka pobytu
- sociální práce s uprchlíky – vysvětlení pojmů uprchlík, migrace, emigrace, imigrace
- důvody žádosti o status uprchlíka, problémy v pomoci uprchlíkům, azylová procedura, typy azylových zařízení

25. Streetwork

- charakteristika streetworku, formy činnosti streetworku
- cílové skupiny streetworku
- osobnost streetworkera
- typický klient streetworku
- úkoly terénního pracovníka (streetworkera)
- formy prvního kontaktu s klientem
- typické problémy, které řeší streetworker
- prostorové zázemí streetworka
- nízkoprahová zařízení
- zásady pobytu v nízkoprahových zařízeních